Голос

ТИЖНЕВИК

Львів 31 січня 1937

Рік I. Ч. 4.

Ціна 15 ґр.

Адреса: Редакції й Адміністрації Львів, Міцкевича ч. 11.

Бути вірним заповітові Крут

Минає вже дев'ятнадцять років з часу, коли в морозний січневий день горстка молоді хотіла своїми юними грудьми загородити шлях до Києва московській навалі, оборонити своїм поривом соняшну Україну — передмур'я західньої цівілізації. перед північним варваром.

Чином своїм, боєм вікопомним під Крутами і жертвою крови — залишили юнаки Студентського Куреня святий і величний заповіт прийдешнім поколінням. Вказали шлях, що ним мусять піти ті, що за прикладом їхнім порвуться здійснювати Ідею, що за неї згинули Крутянці.

Смертю своєю перемогли смерть і неволю, що гірша від смерти. Лишили легенду Крутянську, що живе й діє за них і кличе людей України здійснювати початє. Вічно живу Легенду, що дає сил і снаги українству не здавати позицій, боротися й перемогти.

І саме тому культ Крутянського Чину не може й не сміє обмежуватися тільки до святкувань що-річних, концертів, академій, промов і статтей. Заповіт Крутянців, Леґенда Крут вимагає від нас невпинного повсякчасного діяння на всіх ділянках життя.

Бути вірним заповітові Крут — означає бо передусім: бути вірним кожної хвилини й до останнього віддиху Ідеї, що в ім'я її гинули Крутянці й освятили її по віки вічні своїм чином і жертвою.

Бути вірним заповітові Крут — це значить: створювати, виховувати й закріплювати в нашій національній спільноті, в рядах українства й кожного його члена ту моральну силу, гарт і видержливість — той характер українця, що ним перемогли українські юнаки під Крутами фізичну й моральну смерть Української Нації, темряву й неволю, що настала після визвольних змагань.

Бути вірним заповітові Крут — це обов'язок кожної хвилини, на кожному місці й у кожному середовищі боротися нещадно з тим, що ослаблює нас, як національну спільноту — з усіми проявами анархії в наших же рядах, з розстіччю національних сил, із зневірою, панікою й занепадництвом, з діянням московського большевизму, що різними шляхами і способами — вже не тільки, як колись під Крутами фізичною перевагою своєї орди — намагається розкласти наш національний організм з середини, ослабити нашу готовість і відпорність. Боротися з усім тим, що й колись, дев'ятнадцять років тому, було причиною Крут, причиною того, що горстка молоді мусила вхопити юними руками за кріси, щоб боронити чести Української Нації й української зброї.

Бути вірним заповітові Крут — це вкінці наказ сучасному українству бути готовим кожної хвилини піти знову під Крути — не тільки задля самого чину й помсти — але щоб здійснювати покликання України, величний Міт, що полум'ям вогню святого опромінював останні хвилини дочасного життя юнаків із Студентського Куреня під Крутами.

БОГДАН КРАВЦІВ.

До всіх Громадян-Українців

У час, коли всі народи цілого світу безупинно готовляться до великого змагу, кожний з метою своєї перемоги, — — в той час й Український Народ — не зважаючи на всі труднощі свого теперішнього положення — мусить як-стій збирати та єднати всі свої творчі сили для своїх власних завдань — теперішніх і грядущих...

Бо кожний народ — сам собі коваль і завойовник свого щастя.

Бо кожний народ — сам собі творець своєї історичної долі!

І тільки те, що він своїм творчим зусиллям добуде, — тільки те, що він на своїх плечах міцно двигне, — тільки те, що він характерною жертвою своєю о-купить, — єдино те буде направду: його власне — від нікого незалежне — завжди велике — по вік святе!

Та від віків, по всі часи й сьогодні — єдине найбільше, що при житті тримає всі народи, що дає їм розгін змагу: за розріст, могутність і володіння — це передусім їх власна духова сила.

Вона єдина — найбільших чудес доконує на світі...

Вона єдина — народи з найбільшого нещастя і поневірки до найбільшого щастя і слави виносить...

Тимто й Український Народ — неповна 69 років тому — саме її поставив на сторожі цілого свого життя. І від того часу діє вона й виростає у нас під величним іменем — „Просвіта"!

Це ж вона — „Просвіта" — пробудила в нашому народі всі сили, що в ньому дрімали, — вона всі ті сили від першого початку й по сьогодні збирає і єднає, — вона їм шлях і напрямок у велике Майбутнє показує, — вона — „Просвіта" — єдина, найзагальніша, всеобіймаюча організація духових сил Українського Народу.

Незвичайно велике завдання від початку й по сьогодні сповняє у нас „Просвіта". Але стократ більше завдання стоїть ще перед нею і жде негайного сповнення — саме тепер!

Незвичайно великою працею і жертвенністю самого нашого народу виросла й виростає наша „Просвіта". Але ж та праця і жертвенність кожної української одиниці й кожної громади мусить бути негайно стократ більша — саме тепер!

У час — такий важний, як може ще ніколи...

У час, що його історичну вагу нехай усім нам гарячим полум'ям натаврує у душах надходячий ювилейний 1938. рік!

І не словами, а цим полум'ям гарячим відзиваємося сьогодні

ДО ВАС — Усі, що розумієте й відчуваєте історичну вагу й відповідальність теперішньої хвилини!

ДО ВАС — Усі, що з глибин душі бажаєте кращої долі для свого Народу!

ДО ВАС — Усі, що почуваєте право й честь — перед історією, народом і самими собою — зватися українцями!

Складіть у призначених днях, від 3. до 16. лютого ц. р., як найбільшу, гідну свого імени — жертву на „ДАР ПРОСВІТІ"!

Подбайте та припильнуйте, щоб таку жертву склали теж усі українські установи й поголовно всі українські громадяни, з якими й серед яких Ви живете!

Всенародньою і як найбільшою жертвенністю на „Просвіту" саме тепер засвідчім усі, що доростаємо до висоти завдань сьогоднішньої, такої дуже важної хвилини, — що й ми всі, як один, готовимося на ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ УКРАЇНСЬКОГО ДУХА.

Дано в 69. році діяльности „Просвіти".

У Львові, дня 22. січня 1937. р.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ:

Др. Іван Брик, голова, Василь Мудрий, І. заст. голови, Омелян Терлецький, II. заст. голови, Микола Дужий, секретар

Члени Головного Виділу: Др. Степан Витвицький, Василь Глібовицький, Юліян Дроздовський, о. Юліян Дзерович, Др. Маркіян Дзерович, Михайло Корчинський, Богдан Кравців, Степан Кузик, Зиновій Пеленський, Михайло Таранько, Микола Творидло.

Заступники членів Головного Виділу: Др. Степан Булак, Михайло Вагула, о. др. Іван Гриньох, Євгенія Макарушкова, Петро Мигович, Евгенія Терлецька.

Затрата моралі й етики

I.

В одному із попередних чисел „Голосу" писали ми про загально-суспільну кризу, яку переживає наш суспільно-національний організм в кожній ділянці, на кожному відтинку.

Сьогодні, на жаль, вертаємося щераз до того питання. Тим разом йде нам про кризу на відтинку моралі й етики. На цьому відтинку вона здається, чи не найглибша.

Мораль й етика в житті спільнот, головним чином спільнот національних, є передумовою й основою їхнього існування. Спільнота, зложена з одиниць, які у внутрішньому співжитті не визнають і не придержуються морально-етичних правил, є загрожена в своїм існуванні, нездібна до жадної творчої праці і мусить, скорше чи пізніше, розпастися і стати погноєм для інших, звичайно чужих спільнот. Тому́то, вороги даної спільноти, (спеціяльно Комінтерн!), всіми силами, стараються, в той чи інший спосіб, порізнити цю спільноту внутрі, розбити її на партії, групи, гурти, гуртки, кліки і т. д., розложити її морально, щоб згодом могти без великого зусилля, без великої намаги опанувати її, і кермувати нею після своєї вподоби і вимог своїх інтересів. В такому стані, на нашу думку, сьогодні, находимося ми, наша національна спільнота, головно в своїй верхівці! **І грозить поважна небезпека,** що такий стан може поширитися й на низи. Такому ширенню сприяє й наше розбиття, наша неорганізованість, наша загальна розтіч, наша атаманіяда, яка починає помалу, але помітно, охоплювати й **нашу молодь.** Не скриваймо голови в пісок. Не робім веселих мін до зовсім невеселих справ! Гляньмо дійсності в очі і признаймося до неї. Це нам ніколи не завадить. Навпаки, воно нам може тільки помогти! Якщо в нас є ще дрібка спільнотної амбіції і відповідальности, і якщо ми не є прожерті **особистим амбіціонерством і зарозумілістю,** то таке признання, може нас тільки примусити шукати виходу з того положення, в якому ми находимося.

II.

Тяжко є вимагати, щоб усі люди на землі, визнавали один і той сам світогляд, щоб мали один і той сам погляд на ту чи іншу справу, щоб мали одну й ту саму розв'язку одного й того самого питання. Світогляд, то не є річ, яку можна набути, студіями, чи досвідом. Світогляд, то є питання внутрішньої структури нашої духовости, світовідчування кожного зокрема. Кожна одиниця вже родиться з завдатками на таке чи інакше світовідчування, з підложжям на такий, чи інакший світогляд. Коли відчуваємо світ так, а не інакше, коли дивимося на життя в той, а не інший спосіб, то не тому, що ми набуваємо те все студіями, чи життєвим досвідом. Ні. Студіями і життєвим досвідом ми лише віднаходимо себе, поглиблюємо і розвиваємо те, що в нас вже існує, з чим ми вродилися, а що має свій початок ген-ген десь в наших дідів чи й прадідів.

І тому, що світогляди спираються на вроджених завдатках, тому суспільности не можна виховати, чи перевиховати, за місяць, чи рік, чи навіть одно покоління. Таке виховання, чи перевиховання триває десятками літ, кілька поколінь. В тім напрямі необхідна систематична і послідовна праця. В слід за тим, зрізничкування суспільности на різні угрупування є явищем зовсім проподнім. Те зрізничкування є тим більше і глибше, **чим менше дані** угрупування **мають спільних точок, які б примушували їх спільно ділати.** Коли ж тим, чи іншим народам, чи націям й вдається створити одність, то це вдається тільки державним народам, які цю одність держать силою авторитету уряду і державного апарату. Ця сила через кілька поколінь перевиховує суспільність і її одність стає вже природньою одністю. На жаль, недержавні нації позбавлені такої „цілющої" сили і вони здані виключно на свідомість і етику. Чим більша свідомість і глибша мораль й етика, тим більше така нація наближається до одности.

III.

З того, досі сказаного, виходить, що й боротьба між угрупуваннями, за накинення свого світогляду суспільності, її опанування і перевиховання в дусі того світогляду, є явищем також природнім. Іде тільки про те, щоб у тій боротьбі не тратити почуття міри й меж. Щоб ця боротьба була ведена в рамцях пристойности і людського достоїнства. Щоб придержуватися певних, бодай елементарних правил моралі й етики. Щоб бодай чимось відрізнятися від джунглі, або торговища перекупок.

На жаль, в нашому суспільному житті, чи властиво в боротьбі, ті межі й міри майже затратилися. У нас, для деяких людей, груп, а навіть преси, не існують етика, мораль, пристойність і людська гідність і достоїнство.

Сплетні, клевета, інсинуації, донощицтво, провокації і т. д. ось засоби уживані у нас щораз то частіше в боротьбі з противником. І трагікомічне в тім те, що тих засобів найчастіше вживають люди і преса, які горлають, що для них десь, там „нема чистого повітря", а вони хотять конче „перевиховати" суспільність.

Перед в тім всім веде преса т. зв. „Ф. Н. Є." Д. Палієва.

Ще не прогомоніло і не затерся несмак, по жалюгідних „ревеляціях" Д. Палієва, на сторінках преси ФНЄ. про УВО і фінансування „Нового Часу", як появилися, на сторінках тієї ж самої преси ФНЄ, свіжі „ревеляції", тим разом про „ОДВУ", на терені Америки.

Не будемо про це розписуватися. Цікавих відсилаємо до вступної статті п. з. „Герці американських блазнів" в „Українських Вістях" ч. 294. з дня 23. грудня 1936.

П. Д. Палієв заатакований за „ревеляції" про „Заграву", „УВО" і „Новий Час", оправдується, що ті всі справи належать вже до історії і їх розкриття не може нікому пошкодити. Може бути. Алежбо „ОДВУ", „Свобода" і справи порушені у „У. В." **ще не належать до історії!**

Але преса ФНЄ. займається не тільки такими „інформаціями" і „ревеляціями". Вона послугується також **клеветою і фальшуванням!**

В попередньому числі „Голосу" помістили ми статтю про З'їзд „Р. Ш." Для оцінки того З'їзду, ми поділили його на три чинники: 1. Провід З'їзду, 2. делегатів і 3. галерію. Делегатів ми поділили на дві частини, а саме тих, які не хотіли критикувати і тих, які хотіли критикувати. Про цю другу частину ми написали ось як: „Друга ж частина... хотіла критикувати діяльність... в добрій вірі, для направи відносин в так поважній інституції як „Рдна Школа". „Коли б у тієї другої частини були такі наміри, як їм інсинуює преса, то вона була б **зорганізувалася.** Одначе тієї організованости не було видно".

Відносно галерії, то ми написали слідуюче: „...галерія, той „третій чинник" З'їзду почала в дуже **нагальний спосіб** вмішуватися до ведення З'їзду. „Це вмішуванняся галерії в наради З'їзду, **не може і не сміє бути ніколи нічим оправдане".** „...така галерія повинна була бути по таким виступі **через п'ять хвилин опорожнена!"**

„Українські Вісти" ч. 11. з дня 18. січня ц. р. реферуючи нашу статтю, **сфальшували** її і торочать таке: „Голос" перемелює з пустого в порожне, себто вибілює анархістичну „гальорку" на З'їзді „Р. Ш." „Гальорка" — пише О. Бойдуник виступила не так собі на „гопштурк" (термін У. В. — О. Б.), може „в добрій вірі (!), для направи відносин в так поважній інституції як Рідна Школа". „Коли б у тієї другої частини (галерії — прим. Ред. У. В.) були такі"... і т. д.

Це є очевидне сфальшування і клевета, гідна провокації чекіста з ГПУ, або й кол. членів КПЗУ, що опинилися у Ф. Н. Є.

І такими фальшуваннями і клеветами преса ФНЄ, годує своїх читачів.

І це **безсоромно** називає **„творчим** націоналізмом", який нібито має допровадити до „єдности". Це **все** заносить вже не „отвореною кльоакою" (з лексикону преси ФНЄ — О. Б.), але звичайним **домом розпусти,** де повії, зійшовшись, обмовляють, тих, які не хотять іти в їх сліди!

І це власне є теж тією затратою моралі й етики, яка, якщо їй не запобігти, може розложити наш суспільно-національний організм!

О. Бойдуник.

З життя преси

РАДИКАЛАМ І ЇХ ПІДГОЛОСКАМ.

Вже якось так воно діється, що націоналісти й те, що вони діють, не дають спокійно спати різним нашим партійникам і їх підголоскам, чи пак прихвостням. На кожен почин намагаються вони накинутися мокрим рядном брехні, клевет, а то й денунціяції. Почали ми півроку тому видавати „Голос Нації" — радикали зараз же стрінули його своєю баранячою лайкою й не завагалися навіть „віписувати" в своєму „Громголосі", що це підозріла справа... звідки бо ті люди взяли гроші, аже вони голі, як турецькі святі, нераз ні шеляга не мають при душі. Їх же (як теж єднофронтовиків п. Палієва!) злорадні стіхи і „гопштурків", як тільки з незалежних від нас причин „Голос Нації" перестав виходити, просто не сила описати. В кожному сливе числі і „Громголосу" й „Українських Вістей" і „Батьківщини" — лилися з цього приводу цілі відра помий — лайки і найнікчемнішої брехні. А по краю пішли, як звичайно, свідомо ширені сплетні.

Коли ж появився „Голос" — радикальні громили з „Громголосу" знову злорадно зарепетували, мовляв, дивіть, які вони націоналісти, „згубили націю". І ворожать нам завдалегідь („тонкий натяк"!), що стратимо ще й... голос.

Це має бути дотепно і водночас двозначно. Радикальна голота, що давно згубила не тільки назву нації, але викинула її й із серця й із совісти і своєю кириною повсякчасно розпинала й розпинає свою ж націю, хотіла б здається дуже, щоб було так насправді, як вона пише, але її гадюча слина паде на неї ж саму. Тих, що завжди стоять на своєму, вона не засягає.

Підголоски радикалів й союзники їх в цькуванні націоналістів ундопалієвські єднофронтовики трохи порозумнішали і, пишучи про „Голос", роблять кваснопоневажливу міну, впевняючи й потішаючи себе, що „Голос" „рішуче не шкідливий". Цю потіху охоче залишаємо за ними.

Інші трохи примовкли (коли не згадувати набаруківської „Правди", що в на-

шій статті „З Різдвом Христовим“ дошукалася того, що ми „оминаємо „святе Ім'я Ісуса Христа“!) вичікують здається, за щоб вхопитися. До них належить побратимок радикальний і підголосок паліївський

НОВИЙ „ВОЖДЬ“ СОКАЛЬСЬКОЇ ЗЕМЛІ,

другий Гітлер, що в „Голосі з над Буга“ (ч. 2. з 1937. р.) виступив з таким „маніфестом“:

„Всім друзям із дальших і найдальших закутків нашої Отчизни складаю гарячі новорічні побажання.

Хай новий рік запишеться в нашій історії золотими літерами боротьби за майбутнє!

Хай кожний новий день буде для нас новою світляною перемогою над супротивностями твердого шляху, над усім, що не з нами, а тимсамим проти нас!

Хай життя благословить нам кожний день!

СЛАВА!
БОГДАР ЖАРСЬКИЙ“.

Це той сам, що в святочному числі цього ж часопису взивав сокальську молодь словами Ніцше „не до боротьби. але до перемоги“ і писав, що „дух — о він так наче гума. Хто де потисне, він там і подасться“...

Загалом на вождів, пророків й апостолів „того покрою“ багатшає наше життя з кожним днем, як не годиною. Доказом цього може бути й однодніввка

„ХОДОРІВСЬКІ ГОРИЗОНТИ“

(з січня 1937.) де понад запрошенням до нововідчиненого українського ресторану, що його „варто відвідати й смакувати“ (так!!) — красується така сентенція: „Коли Ти апостол нового життя, — вкажеш шлях, що по ньому ступати треба...“

Смішно, але й сумно стає на душі, коли глянете на такі „горизонти“. А ще коли прочитаєте в цій же однодніввці, що „історія вчить: котрі народи стояли на високому духовому рівені, під оглядом організаційним стояли низько (отже блаженні убогі духом! — бкр.). Бо за добрим дорібком йшли вигода, лінивство, розніженість — і упадок. Так було (... — бкр.) за стародавньою Геллядою — Грецією, Римом, а ще давніше — Єгиптом“.

Прочитаєте і зжахнетеся. Так було?! А може? Пишуть же таке „Ходорівські Горизонти“, а зараз же внизу під статтею дають заклик „Самовиховуйтеся!“ І ви вже роззброєні дорешти. Хіба слухати автора статті, що знову ж „Біблія вчить“: „Не судіть, а несудимі будете“?!

бкр

СТУДЕНТСЬКИЙ ЙОРДАНСЬКИЙ ВЕЧІР У ЛЬВОВІ.

Як що-року в дні 19. січня улаштувало львівське студентство Йорданський Вечір. На програму зложилися: Щедра Вечеря, колядки хору „Бандурист“, деклямації, солоспів, товариські забави, танки. Вечір цей зібрав у залі „Бесіди“ старше громадянство і молодь. Що до чисельности гостей цьогорічний Йорданський Вечір перевищив усі попередні. Було присутніх понад 200 осіб, переважно молодь. Як звичайно в офіційній частині промовляли старші й молоді і всі підчеркували важливість і конечність цього роду Сходин. На свято запрошено теж двох студентів, чужинців — білорусина й литовця. Обидва теж підчеркували в промовах (своєю рідною мовою) чар нашого народнього звичаю, чар товариського Йорданського Вечера.

„Свій до свого“ наділі

Нажаль доводиться ствердити, що камінецький і радехівський повіти належать ще до дуже несвідомих. Бачиться це на кожному кроці, як на низах так і у верхах, як у праці читалень так і в праці повітових культурно-освітніх осередків. Ці останні замісць підняти село вище, самі падуть, так що села змушені звертати їм на це увагу. Найкращою ілюстрацією на потвердження поставленої в горі тези є факт, що в Камінці стр є всього 5 українських склепів (в тім і кооператив), де покупцями переважно поляки (урядовці, військо). До цього сумного явища причиняється зацофаність нашого міщанства і ніде правди діти, не дуже почесна роля тут і наших священиків, учителів і взагалі інтеліґенції, що купують у жидів!

Кооператива „Буг“, що сповняє ролю повіт. складниці майже не має виробів свойого рідного промислу, а все чуже. Села довгі місяці мусіли авантуруватися, щоб продавали вироби рідного промислу. Проте й досі немає в кооперативі ґалантерійних виробів, як от гребінці, що чейже виробляються в нашій фабриці. Таке ж саме і з листовим папером. Щоб його спровадила кооператива, треба було добиватись цього насильно через цілий рік. Не знайдете теж в кооперативах солодощів „Фортуни Нової“. Це все діється тоді, коли в управі кооперативи є інтеліґенти, коли покупці платять готівкою і хіба мають право домагатися товару такого й такого походження.

Або таке: із села привозять до складниці яйця, а складниця зараз же віддає їх в жидівські руки гуртівника і то нераз в присутності справника сільської кооперативи. Чи це має бути спосіб пропагувати клич „свій до свого“. Це ніщо інше тільки деморалізація наших селян! Таже справник може втяти таку саму штуку — продати жидові ті самі яйця і самому заробити пів гроша. Отак у великій частині нашого громадянства покутує ще дух русина. Оці шабесгої забувають, що в Бориславі жид — власник друкарні відмовився друкувати афіш, де було слово Петлюра.

Забувають, що жиди в Сколім зачинають нас „бойкотувати“, не купуючи в селян із свідомих сіл продуктів. Якесь прокляття сіло на русина і тягне він ярмо та плює собі в лице, аж гидота бере дивитися.

Камінці стр. не дається переліцитувати Радехів. В ньому таж сама історія з чужими товарами, хоча є складниця (П. С. К.). Якось в Завидчі дістав я таких цукорків, що аж гидь взяла. Крамар казав, що вони з П. С. К. і розповсюднюється оцей препоганий товар тоді, коли є цукорки першоклясної якости власного виробу.

Належу до споживачів тих товарів, що їх продає наша кооператива. Не зго- джуся на це, щоб панове діячі так безкарно й недбало сповняли свій національний, чи навіть купецький обов'язок. Такі гріхи буду подавати до преси. На другий раз подаватиму до преси поіменно всіх тих з інтеліґенції, що купують у жидів. Нап'ятновувати буду і цих людей з управи й надзірної ради, що не в силі зрозуміти того, що коли хтось дається вибрати до управи то не на те, щоб рядились в інституції темні типи, але щоб вони самі сповняли свій обов'язок.

Л. Павлишин.

Фізично винищують молодь

В українській пресі нераз згадувалося про роскішні чеські шкільні будинки, якими засіяне українське Закарпаття. Згадувалося завжди рівночасно з тим і про те, що українські школи часто містяться в невідповідних до цього арендованих хатах, бо для українських дітей чехи не хотять будувати таких чудових шкільних будинків як для своїх. Що такий стан на Закарпатті є загальним явищем підтверджує ще один документ, а саме, меморандум батьківського камітету Ужгородської державної гімназії до міністерства освіти ЧСР.

В меморандумі говориться про страшні антигігієнічні умови гімназії в якій перебуває 900 учнів. — ...„Чуємо постійні слова, ще красніші побажання, але мало маємо чинів. Красні слова лишаються в книгах та на паперах, а будова гімназії в жахливому стані... Не згущуємо фарб дійсности, прийдіть, огляньте й поможіть. Не жадаємо найновіших засобів модерної гігієни, але просимо лише нешкідливих умов для здоровля дітей. На це маємо право.“ — так батьки.

Сама будова гімназії, як говорить меморандум, не ремонтована яких 30—40 років, від чого дерево потріскалося, рями на вікнах погнили й ледві тримаються так, що їх не можна відчиняти, підлога згинається і т. д. До того ще брак води й чистого повітр'я, бо воно затроєне через лиху каналізацію.

Не будемо тут згадувати про ті всі жахливі гігієнічні умови що там панують але підкреслимо цим те, що „діти скаржаться перед родичами на біль голови“. І це власне не сміє бути лише для родичів, але й для цілого українського громадянства байдужим. Бо в усьому цьому видно оту послідовну політичну чеську систему, що йде через вимираючу верховину, голодуюче Закарпаття й ужгородську гімназію до однієї мети: фізично винищити українське населення Закарпаття. За цим промовляють тисячі фактів.

Арештування

Дня 18. ц. м. у Вербові пов. Бережани поліція перевела ревізію у гімн. абсольвента Михайла Семчишина і Дмитра Стецюка й арештувала їх, відставивши до слідчого суду в Бережанах. Арештовано теж в Потоці цього ж повіту Василя Лихолату, що відбув недавно 3-літню кару за приналежність до О. У. Н.

Тисячі українських безробітних мерзнуть у сутеринах, землянках, піддашах і бараках — допоможіть їх та їхнім дітям! — Гроші слати до Торговельно-Промислового Банку, Львів (П. К. О. ч. 506.778) з дописокою „на безробітних".

Харчі й одежу слати до Т-ва „Сила", Львів, 3-го мая 10. І. п. офіцини.

Із СУЗ

„ЕНТУЗІЯЗМ" НАСЕЛЕННЯ НАДІЛІ.

Голова фінансової секції полтавської міської ради М. Стадник наводить у „Вістях" з 5. січня такі факти:

„7. грудня в вечері повним-повно було людий у залі міського театру (в Полтаві — ред.), де було призначено засідання пленуму. Так пройшла урочиста частина, не зменшилося людей і підчас художньої частини. 8. грудня вранці пленум мав продовжувати роботу, **але не було з ким починати засідання!** На пленумі ж стояло неабияке питання — він мав обговорювати підсумки роботи Надзвичайного 8. Всесоюзного З'їзду Рад й ухвалену нову конституцію СССР. Нічого робити — довелося відкласти продовження пленуму на вечір і посилати гінців на всі підприємства та установи, збирати депутатів ради для участи в роботі пленуму".

Отак „ентузіястично" приймало населення СУЗ „найгеніяльнішу конституцію" „найгеніяльнішого вождя"!

ІЛЮСТРАЦІЇ „ВІСТЕЙ".

Орган Центрального Виконавчого Комітету „УССР" „Вісті" старається інколи розвеселити своїх читачів карикатурами. І так в числі з 4. січня ц. р. містять карикатуру „Банкет канібалів". За столом, на якому лежить карта Европи стоять Німеччина (у вигляді дикої свині), Японія (як малпа), Італія (як кістяк з ген. Франком на колінах). Кельнером є поляк в конфедератці. На долівці сидить на задніх лапах собачка в шапці із шликом, на кінці якого висить тризуб. Видно хахол, привиклий до вислугування перед Москвою не може собі навіть уявити іншого становища українства у світовій політиці.

Ті самі „Вісті" з 5. І. містять фотоілюстрацію з новорічної ялинки в київському „палаці" піонерів і жовтенят ім. П. П. Любченка. В балеті виступали такі „українські" діти: Циля і Поля Гельфант, Женя Шаманська, Люба Цогліна і Галя Кусакова. Чогось з прізвищ не видно, що це українські діти, а з обличчя теж!

Подяка.

П. Т. Кооперативі Інженерських Робіт К. І. Р. за дуже солідне й дбайливе виконання робіт в студ. домівці й харчівні, щиру подяку складає Громадянський Комітет Допомоги Українському Студентству й Управа Української Студ. Харчівні.

П. Т. „Центросоюзові" у Львові за одноразовий даток (50 кґ. смальцю) для української студ. харчівні, щиру подяку складає Гром. Ком. Доп. Укр. Студ. і Управа Студ. Харчівні.

Москва мобілізує жінок

Від 20—23. грудня 1936. відбувалася в Москві всесоюзна нарада дружин командного і начальницького складу большевицької армії. Цій справі прикладає Москва велику вагу, а большевицька преса присвячує їй багато місця. Здавалося б, що того роду з'їзд не має глибшого значення в політиці Москви. Та коли зважимо, що командний склад творять у непропорційноподавляючій більшости москалі й до того національно-московські частини розміщені майже з правила по чужонаціональних територіях, тоді приходимо до висновку, що цей з'їзд має далекосягле завдання. Все це видно хочби з таких слів Ворошилова: „Роз'їхавшись звідсі, я переконаний, ви подвоїте, потроїте вашу енергію, виявите ще більше ініціятиви, зробите все, що від вас залежить, щоб у ваших частинах, гарнізонах, де ви працюєте, де живете, незалежно від того, **у якій географічній точці радянського союзу вони розташовані** (підкреслення наші), не було б ні однієї жінки, яка не працювала б разом з вами, не вчилася б сама, не вчила інших, і яка не ставала б активним будівником нашого життя".

Фаховий військовий вишкіл і суспільно-громадські завдання, які поставив з'їзд перед жінками командного і начальницького складу вказують поза цим на те, що Москва намагається при помочі цих жінок не тільки впливати на настрої, але й мобілізувати енергію мас. Видно, що правляча верства і низи, зокрема на немосковських територіях, живуть різним, а то й ворожим собі життям.

На чужих дріжджах

Наслідки ніппонсько-німецького порозуміння в справі поборювання московського комінтерну, до якого долучилася теж Італія не дали довго ждати на відповідь Москви. Щоб рятувати себе від натиску ніппонсько-німецьких кліщів Москва постаралася наїжити проти Ніппону Китай. Зручна рука московського комінтерну викликала в Китаю генеральський бунт. Ген. Чан-су-Льян і його штаб командуючий 100-тисячною північною армією збунтувався проти нанкінського уряду Бунтівникам вдалося було арештувати найбільш впливового в нанкінському уряді й його політиці ген. Чан-кай-Шека. Бунт скінчився — можна сказати — по китайськи. Ген. Чан-Су-Льян по недавних переговорах скапітулював. Чан-кайшека випущено на волю і він разом з бунтівником вернувся з місця бунту, північної місцевости Сіян-Фу, до Нанкіну. Тут Ген. Чан-Су-Льяна засуджено на 10 років тюрми, але одночасно даровано йому кару. Армія ж, що залишилася в Сіян-Фу бунтується дальше.

Щоб зрозуміти значення тих недавних подій, які ще в нинішних днях не перетерлися і є джерелом тривоги і неспокоїв в Китаю треба кинути оком на незвичайно гострі противенства, серед яких Китай веде свою зовнішню політику.

Китай є від довгих років під величезним натиском двох імперій — Москвою й Ніппону. Кожна з них встрявае безпосередньо в китайські справи і намагається так закріпити там свої впливи, щоб у боротьбі між собою мати Китай по своїй стороні. До 1927-ого року Китай був під непереможним впливом Москви і улягав її натискові у взаєминах з Ніппоном. Під зручною московською командою Китай вів протиніппонську політику. Вкінці внутрішньо-китайські противенства причинилися, що частина китайських правлячих кол звернулася проти советофільської політики. Це було в 1927-ому році. 50-тисячна армія перейшла на сторону прихильників советофільської орієнтації і комуністів. Армія ця оперувала зразу в середних і полудневих провінціях Китаю, але армія нанкінського уряду виперла її згодом в північно західні провінції. Вона опанувала тут кілька провінцій і витворила червоний китайський уряд, слухняний Москві. Вона використовує його в своїй китайській і протиніппонській політиці.

Нанкінський уряд, щоб опертися натискові Москви і розкладові з боку китайських червоних почав шукати замирення на ніппонському відтинку. Одначе не ціла китайська політична опінія була прихильна тій політиці в обличчі виразних завойовницьких плянів Ніппону супроти Китаю. Ця неприхильність зросла ще більше після підбою Ніппоном Манджурії і північно-східних китайських провінцій 1932. р. Протимосковська політика нанкінського уряду, якої чоловим представником став ген. Чай-Кай-Шек набрала в останнє тим більшої непопулярности, що натиск Москви дещо ослаб і скерувався більше в сторону самої Японії та европейських справ. Ця обставина облекшила тепер роботу московських агентів. Ніппонсько-німецький протимосковський союз примусив їх шукати в Китаю союзника проти Ніппону. Московська інтриґа викликала бунт Чан-Су-Льяна.

Чан-Су-Льян скапітулював. Це вказує, що московські впливи мають ще не надто податний ґрунт і не є тривалі. Домагання бунтівників, щоб приєднатися до протиніппонської політики не знайшли піддержки в нанкінського уряду і Чай-Кай-Шека. Але частина збунтованої генералом армії таки приєдналась до червоної північно-китайської армії, якої сила була дотепер незначна. Китай знову став тереном сильнішого кипіння і домашньої війни. Нанкінський уряд покищо пробує ще переговорювати із штабом збунтованої армії, а одночасно висилає проти нього й вірну собі армію. Його спосіб поступовання супроти неї такий же нерішучий як і супроти ген. Чан-Су-Льяна, спричинника бунту. Брак рішучости і послідовности, якою грішить нанкінський уряд, не дає надій скорого опанування ним грізної ситуації.

А між тим Ніппон, якому оборот китайських справ не може бути байдужий пильно стежить за бігом подій в Китаю.

* Французький премієр Блюм виголосив **мин. неділі важну політичну промову, в якій обговорив французько - німецькі взаємини. Франція бажає наладнати мирні взаємини з Німеччиною під умовою приступлення Німеччини до переговорів про т. зв. неподільність мира в Европі. Франція бажає, щоби Німеччина зобов'язалася шанувати мир у взаєминах теж з усіми іншими державами.**

До наших Вп. Передплатників, Читачів, Прихильників і Кольпортерів. Поширюйте наш часопис „Голос" та приєднуйте передплатників! Творіть пресовий фонд „Голосу"!

„Еспанія соборна, могутня, вільна!"

Захланність московського імперіялізму, а ніщо інше вчинили еспанську домашню війну міжнародньою проблемою. Проти його розпаношення, не „на замовлення міжнародного фашизму" — як хоче людово-фронтівська пропаганда — повстали національні елементи на чолі з ген. Франко.

Це здається речі відомі. Але варто віддати голос самим чоловим представникам нової Еспанії, що народжується в огні боротьби, як уявляють вони собі її майбутнє.

З нагоди нового року вождь повстанців ген. Франко говорив: „В годині, в якій цілий світ займається війною в Еспанії звертаюся до цілого еспанського народу, **до еспанських народів Америки** і до тих усіх, що розуміють і відчувають справу Еспанії, як велику справу европейської культури і цивілізації. Еспанський нарід, що впродовж віків доконав стільки героїчних актів не грає сам партії, за яку йде сьогодні бій. Мусить він **з цілою Европою опертися страшній комуністичній небезпеці.** 1936-тий рік вернув нам традицийного духа Еспанії. Еспанія найшла сама себе. Найтруднішу дорогу ми вже перебули завдяки зусиллям наших геройських вояків. Еспанія будиться. Еспанці починають відчувати гордість своеї назви До вас всіх, еспанці, що є в нашім таборі і ви, яких ми прийшли визволити, звертаюся з окликом: Хай живе Еспанія соборна, могутня, вільна!"

Міжнародня комуністична пропаганда, підплачена золотом зграбованим червоним урядом з державного еспанського скарбу, розписується про те, що по стороні ген. Франко боряться самі чужинці, італійці і німці та самі наемники. Ця пропаганда твердить, що ген. Франко задумує за уділену нібито йому поміч відступити Німеччині чи Італії деякі еспанські землі (острови Балеари) і колоніяльні терени (Марокко). Відповідаючи тим наклепам ген. Франко виголосив мин. тижня промову, що вказує теж на ширші напрямні зовнішньої політики еспанського національного уряду.

„Нема німецьких жовнірів в еспанському Марокко — говорив ген. Франко (большевицька пропаґанда твердила, що Марокко є вже окуповане німецьким військом). — **Повстанський уряд не думає нікому уступити ні клаптика еспанської землі.** Повстанці не винні тому, що домашня війна в Еспанії набрала міжнародного характеру. Еспанія немає супроти сусідніх держав ніяких територіяльних претенсій (заява в сторону Англії в справі Гібральтару — прим. ред.), **хоче єдино здавити комунізм. Це стало джерелом прихильности до нас німців й італійців.** Повстанці користають тільки з невеликого числа чужеземних техніків. На полях боїв з винятком жменьки охотників з чужоземної леґії **гинуть сини Еспанії** й еспанці-еміґранти. Нова еспанія буде передусім вільна від клясової боротьби. **Привернеться свободу і гідність праці, злим багачам буде накинена суспільна рівність.** По війні відновиться, як найскорше сердечні й приязні взаємини з усіми **без винятку країнами, а зокрема з американськими державами з пануючою в них** еспанською мовою" (Чіле, Перу, Бразилія).

Відбудова нової великої Еспанії піде отже внутрішньо по лінії відбудови тривалого національного порядку **в дусі суспільної справедливости і національної едности.** Сепаратистичні змагання басків і каталонців, підсичувані нині сильно московськими впливами, будуть розв'язані політично в рямках еспанської не окремої державности. Інша заява повстанського ген. Ляно зказує, що повстанський уряд не противиться засадничо наданню баскам і катальонцям автономних прав

В зовнішній політиці еспанський уряд змагатиме передусім до затіснення співпраці з еспанськими народами Америки, що через дотеперішню слабість самої Еспанії вели кожна свою окрему політику і через те не мали великого значення. Відбудова цієї співпраці це буде перший крок до відбудови могутности давної Еспанії, про яку говорили, що в ній „не заходить сонце" В европейських справах національний еспанський уряд включиться до бльоку протимосковського, отже посередньо і протифранцузького. Теперішні успокоюючі звороти в сторону Франції треба записати на рахунок проминаючих біжучих конечностей. Не можна тут відмовити ген. Франко — політичної зручности.

Остаточно, про все рішатиме вислід війни. За минулий тиждень на еспанських бойовищах не зайшли поважніші зміни. Повстанці на всіх фронтах є активною, більш рухливою й ударною стороною. На полудні, в напрямі на Малягу досягли навіть значних успіхів.

Із світових подій

НАСЛІДКИ НІППОНО-НІМЕЦЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Кол. мін. загран. справ Китаю Ван-Цін-Вей відбув в Берліні ряд важних політичних розмов. Зогадуються, що він вернув до Нанкіну з конкретною пропозицією німецької помочі в дозброєнні й організації китайської армії в заміну за приступлення Китаю до ніппонсько-німецького порозуміння. Що Китай є схильний піти на цю пропозицію — це мав би потверджувати договір, який заключило китайське мін. комунікації з німецькими промисловцями на доставу матеріялів на будову залізничих доріг на суму 40 мільйонів долярів.

ХТО МАЄ ВПЛИВИ НА БАЛКАНІ?

Торговельний оборот Німеччини з балканськими державами Болгарією, Югославією, Туреччиною й Румунією постійно росте. В 1935-тому році німецькі товарі становили 53 проц. усіх товарів, які Болгарія привозила зза границі, а 1936-тому року вже 61 проц. Німеччина забирає натомісць 47 проц. усього болгарського вивозу. Що до Югославії то її загальний оборот з Німеччиною осягнув за 11 місяців 1936-го року 1 мільярд 796 мільйонів денарів і в порівнянні з 1935-тим роком зріс на 30 проц. Має свою вимову теж і те, що „збанкротована" Німеччина дала Греції позичку в сумі 4 мільярди драхм на... зброєння.

СИРІЙСЬКІ КЛОПОТИ ФРАНЦІЇ.

Правління малоазійською колонією Сирією коштувало Францію багато гроша. Щоб позбутись клопоту Франція надала Сирії самостійність (наші радикали бачать в тому тріюмф демократії!). Одначе Туреччина виступила з домаганнями, щоби із цієї Сирії відділити один межуючий з нею округ (санджак) з важним нафтовим портом Александретта, тому, що в ньому більшістю живуть турки, які не можуть бути віддані під владу арабів, що займуть місце французької влади. Туреччина домагається окремої автономії для Александретти під турецько-французькою владою. Туреччина є в своїх домаганнях неуступчива, Франція помимо теж. Туреччину піддержує тихцем Німеччина і здається теж Італія. Німеччина мала доражджувати Туреччині заняти Александретту збройною рукою. До цього таки не далеко, хоч Франція втягнула цілий спір до нарад Ліги Націй. Справа Александретти була однією точкою її нарад. Покищо обидві сторони до нічого не договорилися.

ПОЛЬЩА, КОЛОНІЯЛЬНА СПРАВА И НІМЕЧЧИНА.

Як відомо в польському соймі живо дискутували польські посли над колоніяльною справою. Стверджено, що колонії є Польщі потрібні, м. ін. на поселення жидів. Польський мін. загр. справ Бек видвигнув цю справу на міжнародній арені в Лізі Націй. На останній її сесії польський делегат реферував цю справу у формі домагання, щоб держави, які не мають власних колоній мали вільний доступ до джерел конечних колоніяльних сирівців.

В дорозі до Женеви на згадану сесію, мін. Бек задержався в Берліні, де відбув 1-ну єдинну конференцію з німецьким мін. загр. справ Нойратом. Здогадуються, що підчас тієї стрічі обговорювано не тільки справу Данціґу, що була одніею з точок нарад Ліги Націй, але теж і колоніяльну справу. Німеччина веде найактивнішу політику за відзисканням колоній. На терені Ліги Націй не може одначе виявити своеї активности, не будучи її членом. Польща мала б там заступити її неприсутність.

„З БОЛЬШЕВИКАМИ ПО БОЛЬШЕВИЦЬКИ"!

Засаду оцю пристосовують до большевиків не тільки відроджені народи Европи, але й вони самі. 23. січня почався в Москві процес проти Радека, Пятакова, Сокольнікова — великих і могучих недавно большевицьких достойників — та їх 13 товаришів. Обвинувачується їх у спілці з Троцьким, „німецькими імперіялістами" і в багатьох інших теж поспо литих злочинах. Сама урядова большевицька преса не встигла ще мабуть вповні вичислити усіх тих злочинів. Обвинувачені, як водиться на усіх процесах в Москві, призналися до вини. Всім підсудним грозить кара смерти.

МУСОЛІНІ, ҐЕРІНҐ, ІДЕН І ГІТЛЕР.

Підчас гостини Ґерінґа в Римі Мусоліні виголосив відому промову, в якій ствердив, що демократії є розсадниками й помічниками міжнародного большевизму. Німецький мін. премієр Ґерінґ заявив, що большевизм є найбільшим ворогом Европи й що італійсько-німецьке порозуміння є спрямоване проти большевизму. Обидві ці промови незвичайно затривожили французько-совєтський бльок. Щоб злагіднити напруження англійський мін. загр. справ Іден виголосив в парляменті промову, в якій станув в обороні демократії, заявляючи, що не може бути в Европі поділу на держави з большевицьким і фашистівським устроєм, бо було б не загрозою для мира. Німецька преса повідомляє, що у відповідь Іденові канцлер Німеччини Гітлер виголосить з кінцем січня велику промову, в якій з'ясує становище Німеччини до европейських справ і до большевизму.

Коротко:

* Англійська телеграфічна аґенція подала, що по стороні червоних в Еспанії бореться 40 тисяч чужинців.

* Еспанським червоним військам бракує харчів. Червоні міські міліції роблять грабіжницькі виправи на села. Тут є причина селянських повстань.

* Італія не взяла участи в останній сесії Ліги Націй, тому, що абесинські делегати дальше засідають в ній, хоч Абесинія вже не існує як самостійна держава.

* Нагінка Москви на Троцького і його визнавців в ССР спричинили, що еспанські троцькісти виступили проти соціялістично-комуністичного уряду премієра Лярґо Кабалеро.

* Провідник організації баскійських автономістів виступив із неї, заявляючи, що совєтська Росія і її еспанські попихачі ніколи не додержать автономії поодиноких еспанських країн. (Баски на півн.-зах. Еспанії є ще по стороні червоного уряду).

* Представник полуднево американської республики Чіле (пануюча в ній мова еспанська) зложив в Лізі Націй домагання, щоб вона забезпечила евакуацію кількох сотень людей з різних амбасад в Мадриті. Червоний мін. еспанського уряду дель Вайо заявився проти обговорювання того внеску в Лізі Націй. Його піддержав Літвінов. В амбасадах мало схоронитися багато еспанців, прихильників ген. Франко.

* Підчас візити Ґерінґа в Римі заключено умову, якою Італія допускає Німеччину до використовування багацтв Абесинії.

* В столиці Португалії Лізбоні комуністи підложили в різних місцях кілька бомб. Вибух їх не забрав жертв в людях. В цей спосіб хотіли вони задемонструвати, що в Португалії непевний стан. На ділі ні комуністи, ні ніякі їх соціялістичні союзники не мають в Португалії найменшого впливу.

* В Барселоні, столиці Каталонії (в руках червоних) викрито повстанчу організацію, що підчас наступу ген. Франко мала виступити проти червоних.

* Генеральний консуль СССР в Барселоні Антонов-Овсеєнко і капітан совєтського корабля „Ріон“ передали червоній владі 2351 тон харчів з Одеси.

* Польський уряд рішив через 4 роки (1937 — 1940) видати надзвичайним порядком 1 мільярд золотих на дозброєння.

* До Югославії їде незадовго болгарський мін. загр. справ Кіоссейванов, щоб підписати давно вже реклямований „пакт вічної приязні“.

* Італійський амбасадор відбув в Анґорі низку важних розмов з турецьким урядом. Мало дійти до повного порозуміння в середземноморських справах. Туреччина мала здобути піддержку Італії в спорі з Францією за Александретту. В заміну визнала підбій Абесинії.

* Ніппонський уряд рішив піднести значно кредити на армію. Коли станув з тим внеском перед парляментом, опозиція заявилася проти уряду. Під натиском військових кол наради парляменту замкнено і в міжчасі рішено його розв'язати. Уряд подався до димісії.

* В Бельгії арештували сина провідника Французької Генеральної Конфедерації Праці (Комуністичний професійний союз), що нелеґально торгував зброєю, як аґент червоного еспанського уряду.

* Мін. загр. справ Фінляндії зложить візиту в Москві.

І це і те

БОМБАРДУВАННЯ НЕ СМІЄ НАРУШИТИ СПОКОЮ!

Цього хоче доказати пропаґанда еспанських червоних. Бо раз спокій, зн. наступ повстанців заламався, значить очевидно горою!

Мадрит 13. І. ПАТ: „Як повідомляють з Хінон на астурійськім фронті царює спокій. Повстанча артилерія бомбардує з перервами позиції урядових військ під“... і т. д.

НЕ ТЯЖКО ВІДГАДАТИ.

Події ці відбулися з тижневою перервою. Про першу з них написали три часописи так:

„Варшавскі Дзеннік Народови“ орган ендеків): — „До Берези з ними!“

„Хвіля“ (людовофронтівський жидівський орган): — „З хворобою Базедова до Берези?!“

„Роботнік“ (орган ППС): „Знову до Берези?“

В тиждень пізніше про другу подію ці часописи написали:

„Варш. Дзен. Нар.“: — „Береза знову наповнюється!“

„Хвіля“: — „До Берези“!

„Роботнік“: — „До Берези“...

Не тяжко мабуть відгадати, що сталося і з ким сталося.

ХТО КОМУ ЧОГО БАЖАЄ?

„Женева 15. І Епідемологічний бюлетень комісії для справ здоровля і гігієни при Лізі Націй повідомляє, що насилення випадків гри-пи занотовано останньо в тих частинах Еспанії які займає уряд Валенсії“ (столиця уряду червоних).

Чи ж би Ліґа Націй, в якій розсілася світова демократія бажала еспанським червоним скоропостижної смерти? Як там, панове радикали?

До наших Передплатників, Читачів, Кольпортерів Симпатиків!

Хочемо і стараємося дати нашій суспільності добрий часопис, який порушував би й обговорював би всі питання з КОЖНОЇ ДІЛЯНКИ І ГАЛУЗІ нашого суспільного життя, як з теоретичного, так практичного боку. Протеж в тому змаганню ми ЗДАНІ ЦІЛКОВИТО НА ВЛАСНІ СИЛИ І ПОМОГТИ НАМ МОЖУТЬ тільки наші ВП. Передплатники і Читачі. Від ВП. Передплатників і Читачів, і виключно від них, залежить, чи ми вив'яжемося із завдань, які ми собі поставили. НІХТО НАМ НЕ ПОМОЖЕ, ЯК МИ САМІ СОБІ НЕ ПОМОЖЕМО!

Тому звертаємося до наших ВП. Передплатників, Читачів, Кольпортерів і Симпатиків із зазивом: ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС; ОРГАНІЗУЙТЕ ПРОПАГАНДИВНІ ПРЕСОВІ АНКЕТИ; ПРИЄДНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ. РОБІТЬ ЦЕ В КОЖНІЙ МІСЦЕВОСТІ, ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ НАШОЇ ЗЕМЛІ. Хай кожний з Вас, поставить собі завданням приєднати кілька передплатників. Тільки тим способом поширимо свій часопис, і будемо його мати таким, якого хочемо і потребуємо.

ВИКОРИСТАЙМО ДО ЦЬОГО ЗИМОВІ МІСЯЦІ.

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ НА МУЖІВ ДОВІР'Я, КОЛЬПОРТЕРІВ І ДОПИСУВАЧІВ „ГОЛОСУ“.

Редакція й Адміністрація „ГОЛОС“.

З українського життя

Німецька преса про Україну.

Зприводу річниці 22. січня провідні органи німецької преси „Фелькішер Беобахтер“ й „Анґріф“ помістили статті про визвольну боротьбу України. В статтях представлена історія українсько-московських змагань від 1917. р. Заголовок першої статті „Український день незалежности“, заголовок статті в „Анґріф“-і „Україна мусить стати вільною“.

Присуд в рівенському процесі.

В Рівному закінчився процес проти 13-ти молодих українців з Костополя й Костопільщини, що їх обвинувачували в приналежності до О. У. Н., та в підпалах жидівських крамниць. Петра Левчука головного обвинуваченого засуджено на 7 літ в'язниці, одного обвинуваченого на 5 і пів року; двох по 5 літ, двох по 4 і пів, одного на чотири, двох по 3 р., одного на 2 роки, а трьох підсудних суд звільнив. „Тому, що вимір кари за низький“ — прокуратор заповів апеляцію.

Кооперативно-освітній курс в Сяноці.

В днях 25. і 26. грудня м. р. за стараннями інсп. Гаврилка, ревізора Р. С. У. К. відбувся кооперативно-освітній курс, скликаний лемківським союзом кооператив в Сяноці. Було понад 66 делегатів з Лемківщини. По головному рефераті про виготовлювання білянсів, слідували реферати, що мали обзнайомити громадянство Лемківщини з історією та досягненнями нашого кооперативно-освітнього життя.

Два українські адвокати перед судом.

Свого часу збаразькі адвокати др Кульчицький і др. Гамаль видали відозву до збаразьких українців, що перебувають в Америці прийти в підмогу будові Народного Дому в Збаражі. В цьому листі, що був поміщений на сторінках американської преси — тернопільська прокуратура дошукалась неправильного насвітлення відносин в польській державі виготовила акт обвинувачення по думці арт. 109 к. к. Окружний суд в Тернополі увільнив обвинувачених, одначе прокуратор зголосив відклик до апеляційного суду у Львові. Львівський апеляційний суд засудив др. Кульчицького на 1 рік в'язниці з завішенням на 3 роки та позбавлення гром. прав на 5 літ. Щодо д-ра Гамаля суд затвердив вирок першої інстанції, зн. увільнив.

Вистава книжки в Белзі.

В днях 22. грудня м. р. до 3. січня ц. р. відбувалася в Белзі „Вистава української книжки і преси“. Виставу оглянуло ок. 700 осіб, переважно молодь. Моральний успіх вистави значний, бо вона збільшила зацікавлення книжкою і пресою.

„Наша Батьківщина“.

Тво „Плай“ у Львові приступило до видавання краєзнавчо-туристичного місячника „Наша Батьківщина“. Це багато ілюстрований журнал, що пропаґуватиме пізнання Рідного Краю й займатися буде краєзнавством і мандрівництвом.

Ревізії й арештування.

Дня 20. січня ц. р. поліція перевела основну ревізію в мешканні Василя Турковського у Львові.

Дня 13. січня ц. р. поліція перевела ревізію в Боб'ятині в Михалихa Р., Олеська В., Магери К. й Демчука Ів.

В Спасові, сокальського пов., арештовано Бузікевича В. та Гулая Мих. й відставлено їх до судових арештів у Сокалі.

В Лучицях, цього ж повіту, відбулася ревізія в Мамчура Ст.

Звільнення о. Петриці з Токів.

В грудні м. р. звільнено о. Петра Петрицю з Токів, збаражського пов. з унівського манастиря, де він відбув кару піврятимісячної в'язниці.

ЗАЯВА.

Заявляємо перед цілим українським громадянством, що з комуною нічого спільного не маємо і мати не будемо. Всяку комуністичну роботу вважаємо злочином Української Нації.

Рішуче п'ятнуємо й осуджуємо тих, що вислуговуються московсько-жидівським агентам.

Московський большевизм це засіб до поневолення України.

Єдино правильний шлях для здійснення нашого найвищого Ідеалу — це шлях українського націоналізму.

Романів, 29. XI. 1936.

Захара Степан, Греськів Михайло, Кузів Богдан, Добросиль Стефан, Яцишин Теодор, Горба Микола і Підлужний Стефан.

Нам пишуть:

З ГОРОДЕЧЧИНИ

КРУТЯНСЬКИМ ГЕРОЯМ.

Городецька земля 14. січня 1937 р. вшанувала урочистою Академією — „19. річницю Геройської Смерти Борців під Крутами“.

Підготовою Академії занялись студ. Ярош Роман, Яворський Богдан, Горошко Михайло і Лаптуша Ярослав від „Відчитово-Освітн. Секції“ при Філії „Просвіта“ в Городку. Вступне слово з юнацьким запалом виголосив студ. Яворський Б. Він зазначив, що одиноким вірую сьогодні мусить бути український націоналізм.

Реферат п. з. „Світлій пам'яті 300 Крутянських Героїв“ виголосив студ. Горошко Михайло. В пам'яті усіх приявних лишились найкращі слова реферату „Студенти під Крутами боронили Самостійну Українську Державу і залеґалізували одиноко-правильний і спасаємий для українців світогляд, що тільки власний меч і кров має силу відкуплюючу. В сьогоднішньому критичному часі всі байдужі і кволі мусять отрястися з оспалости і кволости і скріпити фронт боротьби з московським червоним імперіялізмом“.

Хорові точки виконали: ход Т-ва чит „Просвіти“ з Дроздович під умілою управою дірігента студ. Яворського Б. і хор чит. „Просвіта“ з Керниці під дірігентурою п. Міська В. Виступи хорів викликали гарне враження своїм зіспіванням і гарним нац. строями. Скрипкове сольо відіграв з чуттям по мистецьки студ. Цегельський Артемій при вмілім акомпаніяменті п. Дачишина Евгена.

Віддеклямували „Крутянцям“ студ. Лаптуша Ярослав, до „359“ — Б. Лепкого — студ Ковальчуківна Анна. Інсценізація „Живий Пом'янник“ під режисерією студ. Яроша Романа викликала одушевлення.

На загальне бажання Академію повторено. Перший раз в год. 12. в полудне, другий раз в год. 19.30.

Цілість лишила незатерте враження.

Присутній.

ІЗ САМБІРЩИНИ.

СІЛЕЦЬ.

Сілець — невеличке в Самбірщині шляхоцьке село, хоча є трохи й „хлопів“. Давніше тут культурно-освітнє життя розвивалося слабо. Але праця в дооколишніх селах відбилась відгомоном і в Сілці. Читальня „Просвіти“ пробуджена ще в червні м. р. одним із студентів (Яворським) із сусіднього села Ступниці, проявляє велику активність на полі культ.-освітньої праці. Солідний й енергійний Виділ доповнює рухлива й цілковито віддана праці серед народу абс. семінаря п. Стефа Захарко. Уряджувані аматорські вистави дають великий моральний і матеріяльний успіх. Нав'язаний контакт з сусідніми селами додає сили й заохоти витривати в праці та в тяжкій боротьбі з темнотою та зазіханнями на душу пробудженого села „шляхти“ і радикалів. Великою перепоною в праці є брак власної домівки, проте Виділ робить заходи, щоб будувати Народній Дім. Пробудження села не на руку „шляхті загродовій“ та радикалам, та є надія, що небавом гнатимуть їх із села, так як це зробили з радикалами із Самбора Кострицьким і Кіцулою. Намагається теж поширити в нас свої впливи „вождь“ Паліїв. Одначе не везе йому.

Ось характеристичний факт для людей з-під стягу Ф. Н. Є. Представник Ф. Н. Є. п. Мазур на бажання членів читальні передплачувати „Голос Нації“ — заявив, що він заступає і той часопис — та побрав 2. зл. на передплату. І цей пан Мазур вислав „Батьківщину“, яку Виділ відіслав, та просив Адміністрацію більш не присилати, дарувавши п. „вождеві“ зібрану суму. Одначе члени Читальні не хотять дарувати невдачникам грошей, що їх вибантив п. Мазур і цією дорогою домагаються від п. Палієва зложити ті 2. зл. на добродійні цілі.

6. лютого

Великі Студентські Вечерниці

у всіх залях „Народнього Дому“

ІЗ СКІЛЬЩИНИ.

ТРУХАНІВ.

В нашому селі Труханові, громада продала ліс, щоб за ті гроші купити пасовисько. Старі перевертні, що в їх руках були гроші, замісць частину їх жертвувати на національні цілі (село не має власної читальняної домівки) промарнували її в ганебний спосіб, купуючи горівку та кільканадцять бочок окоцімського. І дня 10. І. п. р. солтис Іван Ціздин скликав всіх радних і провізорів на „гайдамаш“. Довідавшися про цей підлий вчинок, обурена молодь розігнала колами підхмелених австріяків. Солтис пробував протиставитись з револьвером в руках та з криком: „набок, бо вистріляю до єдного“. Проте, коли розгорячкована маса кинулась вперед — він втік, замикаючись в громадському уряді. Гей Івани, в роді наших солтисів, опам'ятайтеся, а то горе вам, коли вдруге захочете плямити честь села.

З ПІДГАЄЧЧИНИ

З КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ЖИТТЯ ЛИТВИНОВА.

Наше село Литвинів належить до свідоміших сіл Підгаєччини. Гарно розвивається в нас читальня „Просвіти“, Кооператива і „Сільський Господар“. При читальні існує само-освітній гурток, що 3 рази в тиждень відбуває сходини, що на них викладається історію і географію України, математику. Провідником гуртка є гімназ. абсольвент Іван Осадца. Окрім доросту, що відбуває раз в тиждень сходини, набирає знання і свідомости, щоб стати карними й корисними членами української нації, при „Сіль. Господарі“ існує „Секція Вишколу Хліборобської Молоді“. Розвивається теж гарно кооператива. Аматорський Гурток, що існує при читальні „Просвіта“ відіграв в минулому році кілька вистав, як: „Американка“, „Зрада“, „Дай серцю волю“, „Степова казка“, „Маєві Акорди“, „Вовкулака“. Аматорський гурток приготовляє: „Кума Марта“. Режісером є Тимко Юрків. З весною наше село приступає до будови Народнього Дому. Побажати б тільки, щоб село Литвинів не збочувало з обраного шляху, а йшло ним сміло й витривало до цілі, яка для нас всіх є дорога.

З ПЕРЕМИШЛЯНЩИНИ

КОЛЯДКОВИЙ ВЕЧІР В ЛАГОДОВІ.

Заходом Чит. „Просвіти“ в Лагодові, пов Перемишляни, на перший день Різдва уладжено вечір колядок і щедрівок з рефератом на цю тему о. Мик. Дядя — завідателя місцевої парохії. Виступали: мішаний і муж. хор під батутою о. М. Дядя та читальняна орхестра з колядками, підготовленими ще капельмайстром Богд. Старухом, що кілька днів перед святами закінчив там свій музичний курс.

ЗО ЗБАРАЩИНИ

ДОВІРОЧНА НАРАДА.

Дня 10. І. ц. р. в залі кооперативного рому в Токах відбулася Довірочна Нарада усього токівського громадянства в справі будови Народнього Дому. Отворив нараду голова Комітету „Будови Українського Народнього Дому“ п. Т. Парницький, що схарактеризував важкі обставини, серед яких працює Комітет, з'ясував потребу будови Українського Народнього Дому, та подав проєкт Комітету, щоб кожний громадянин з'обов'язався вплатити на річ будови 5 зл., від кожної морґа поля в шістьох ратах розложених на три роки. Ширше зреферував справу будови член Комітету п. С. Костецький. Дискусію закінчено однозгідним рішенням оподаткуватись після проєкту Комітету.

(—)

З МИКОЛАЇВЩИНИ

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК.

Дня 19. січня ц. р. відбувся в Миколаєві н. Дн. „Концерт колядок і щедрівок“. — Приготовив і виконав концерт міш. хор чит. „Просвіти“ в Миколаєві. В програму входило 14 колядок і щедрівок.

До найкраще виконаних належали „Херувими Свят“, „Нова Рада“ й „Чи дома, дома“, які на загальне бажання були повторювані. Концерт виказав, що Миколаївський хор представляється добре (особливо баси) й дає запоруку ще кращого розвитку.

Гість.

Господарський огляд

ТРИМІСЯЧНИЙ ГОСПОДИНСЬКИЙ КУРС ДЛЯ ДІВЧАТ.

Комітет утворений з представників (-ць) Філії „Сільського Господаря“, Союзу Українок, Повітового Союзу Кооператив і Маслосоюзу в Стрию під проводом Краєвого Госп. Т-ва „Сільський Господар“ у Львові організує тримісячний курс для господинь-селянок в Стрию.

Курс триватиме від 8. лютого до 1. травня 1937. р. Кандидатами будуть дівчата й жінки, що покінчили 16 літ. Число кандидаток обмежене до 30. Оплата 30. зл. місячно. Зголошення слати на адресу: Маслосоюз — Стрий, вул. Шашкевича 5. найдальше до 12. лютого. Годночас із зголошенням кандидатки мусять прислати оплату за перший місяць у сумі 30. зол. на адресу: Дирекція Маслосоюз — Стрий, вул. Шашкевича ч. 5, або Повіт. Союз Кооператив, Стрий (чеком П. К. О. 155.098).

НОВІ ТОРГОВЕЛЬНІ СТАНИЦІ В КАЛУЩІ.

Свідомість широких українських мас зростає все більше. І ми є свідками відрадного явища, як, досі занедбана ділянка нашого життя торговля і промисл, ділянка з якої чужі нам чинники черпали мільйони — знаходить в нас усе більше зрозуміння і стає щораз більше нашою. В тому зусиллі економічно усамостійнитись не лишилась позаду і Калущина. І так сьогодні нараховуємо в Калуші вже п'ять українських ресторанів. Незабаром відкриється новий ресторан п. Ткачука. М'ясарами здебільша є теж українці. Небаром буде відчинений мануфактурний склеп „Мета“ п. Микули і спільників. Дальше йдуть: ґалантерійний склеп п. Мирона Січинського; два склепи із шкірою і взуттям пп. Ліщинського і Дутка. Залізна крамниця п. Андрія Рибчака. Електрично-технічне і спортове приладдя: Електроспорт. Пивниця з вапном і цементом п. Фенича. Буде вже відчинена небаром і переплетня п. Капка. Слід відмітити, що відборцями українських склепів в місті є передовсім селяни.

СПІЛЬНІ ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ КРАМНИЦЬ.

Бажаючи йти на стрічу тим українцям, що хочуть відчиняти торг. станиці та не можуть цього зреалізувати з причини перешкод з боку жидів, що не хотять винаймати льокалів — Виділ Філії С. У. К. в Сокалі рішив відкупити від „Просвіти“ площу та побудувати на ній великий об'єкт, де мало б приміщення поверх тридцять українських купців. За прикладом Сокаля іде й Тартаків, що з весною задумує ставити 6 крамниць під спільним дахом. З подібними плянами носяться українські купці в Белзі і Кристинополі. Слід повитати таку думку та звернути увагу, щоб за згаданими місцевостями пішли інші міста і містечка.

СОРОКЛІТТЯ „УКРАЇНБАНКУ“ В БЕРЕЖАНАХ.

Дня 27. грудня м. р. Український Кооперативний Банк в Бережанах святкував сороkліття свого існування — Повітовим Святом Ощадности. У програму ввійшли: Служба Божа й панахида по померлих членах Товариства з проповідцю о. дек. Євзебія Бачинського, з черги слідували хорові точки, продукція духової орхестри, деклямацій і привіти. Численною участю на цьому святі громадянство Бережанщини дало доказ зрозуміння й заінтересовання для кредитової організації.

Подаємо до відомі Українського Громадянства, що

Всестудентська Крутянська АКАДЕМІЯ

відбудеться з причин від Комітету незалежних не, як було заповіджено — в залі Великого Театру, але в залі КІНОТЕАТРУ „АТЛЯНТІК“ в неділю 31. січня 1937, в год. 11.30.

Програму виконають: Богословський хор Духовної Академії, Вп. п. Марія Сокіл, Вп. п. Михайло Голинський, Вп. п. ред. Василь Качмар, Вп. п. Цісик, Задорожний, Согор, Березовський і Драматична Школа під проводом Вп. п. Лесі Кривіцької.

Передпродажа білетів: Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Ринок 10.

Ціни білетів від 50 гр. до 4 зл.

ВСЕСТУДЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ.

Від Адміністрації

Вп. Слонський Мирон с. М. Стрий, вул. Стебницька. Часопис вертається з допискою „уль. Стебніцка в Стрию не знана, адресат не знани“. Подайте точну адресу.

Вп. Урбан Осип. Турка, передплата заплачена. Часопис вертається з допискою: „Адресат внехал“.

Вп. Лукагович Ст., Турка те саме.

Вп. Порохівник п. Гребенів, передплата заплачена, час. вертається з допис.: „Не пшиймує“.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ГОЛОСУ“ ЗЛОЖИЛИ.

НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ:

Село Кожичі (коляда)	18.70
Новосілки Господарські	5.60
Вп. Залізняк Василь, Попелі	1.—
Вп. Захарко Балабан, Ходачків м.	4.—
Збірка підчас свят в Дарахові	20.29
НА „РІДНУ ШКОЛУ“:	
Залізняк Василь, Попелі	0.50
Члени „Сам. Гуртка“ Гоголів	3.15
НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ:	
Новосілки Госп. (Коляда)	5.—
Сабат Віктор, Сприня	4.21
Залізняк Василь, Попелі	0.50
НА ПРЕСФОНД „ГОЛОСУ“:	
Ідейна молодь Трускавця	4.—
Андрущак Андрій, Гоголів	0.35

Увага! Новина!

Появилася листівка

З НАГОДИ РІЧНИЦІ БОЮ ПІД КРУТАМИ.

артистично виконана

Ціна одної 10. сот.

Хто візьме в розпродажу, відповідний опуст. На провінцію висилається, не менш 10 шт. за попереднім надісланням готівки.

Замовляти на адресу:

О. Капко, КАЛУШ, Водотягова 7.

Вже вийшла 4-та книжка Квартальника „Вістника“ за 1936 р.

д-р М. АНТОНОВИЧ

Маршал вперед

(БЛЮХЕР)

Взірець великого повстанця, партизана-вояка, що під Ватерльоо задав останній удар гнобителеві свого народу.

Ціна книжки зл. 1.50, для передплатників „Вістника“ — зл. 0.75.

Зголошуйтесь на кольпортерів і дописувачів „Голосу“!

УВАГА!

До цього числа долучуємо розрахункові перекази. Просимо вплачувати передплату на дальші місяці й вирівнювати належности за кольпортажу.

Поширюйте „ГОЛОС“!

УКРАЇНСЬКИЙ САЛЬОН МОД

„МАК“

поручає:

найновіші моделі капелюхів, штучних цвітів, жіночих та мужеських рукавичок.

Солідна, дешева робота.

ЛЬВІВ, ГЛИБОКА 1. І. (напроти Політехніки).

Одинокий для розбудови молодого українського промислу кооперативний

Торговельно-Промисловий Банк

Львів, вул. Гродзіцьких 1. І. п. телефон 292-15,

дає позички виключно солідним купцям, ремісникам і промисловцям, радить де льокувати капітали.

Есконт векслів і інших документів. Біжучі рахунки.

Якщо хочете знати,

що таке фашизм
з чого він вийшов,
чим він оживлює Італію
й веде до могутности

читайте книжку провідника італійського фашизму

БЕНІТО МУСОЛІНІ

„Доктрина фашизму“

що появилася у Видавництві »ОБРІЇ«, Львів, Міцкевича 11.

Ціна 1.— зл., з пересилкою 1.15 зл.

Хто пришле гроші за п'ять примірників не платить коштів пересилки. Гроші можна висилати розрахунковими переказами »Обріїв« ч. розр. картотеки 41.

ХЕМІЧНА ВИРІБНЯ

„МОТА“

ЛЬВІВ, ПЕРАЦЬКОГО 38. Тел. 268-58.

поручає:

„Мота“ всесторонний порошок, що знаменито миє, відвонює, дезінфекує все молочарське приладдя та господарську посуду.

Генеральне заступництво на всі молочарські круги Схід. Галичини і Волині перебрав „Маслосоюз“, Львів, Ґловацького 23.

„Голос“ — Ваш часопис! Поширюйте його!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ!

Малі Друзі

Журнал для дітвори

Вже вийшло 1-е число за січень 1937. р.

Багато образків у двох колірах.

Дуже цікавий зміст.

Замовляйте: „МАЛІ ДРУЗІ“ — Львів, вул. Тракт Глінянський 18. Розрах. перекази ч. 248. Ціна одного примірника 15 гр. Приймаємо тільки річну передплату 1.50 зл. і піврічну 0.80 зл.

УМОВИНИ ПЕРЕДПЛАТИ: (в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1.60, піврічно зл. 3.—, річно зл. 5.50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. доляр, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.

Друкарня Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Чарнецького 26.